

Sygn. akt I ACa 479/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Elżbieta Borowska
Sędziowie	:	SA Jadwiga Chojnowska SO del. Grażyna Wołosowicz (spr.)
Protokolant	:	Urszula Westfal

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2014 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. P.**

przeciwko **E. K.**

o zakazanie podejmowania niedozwolonych działań, złożenie oświadczenia, zadośćuczynienie i zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 14 lutego 2014 r. sygn. akt VII GC 184/13

I. zmienia zaskarżony wyrok:

- a) **w punkcie I, II, III i IV w ten sposób, że oddala powództwo;**
- b) **w punkcie VI w ten sposób, że zasądza od powódki na rzecz pozwanego 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;**
- c) **w punkcie VII w ten sposób, że nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku od powódki 470 (czteryście siedemdziesiąt) złotych tytułem brakujących kosztów sądowych;**

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego 1.700 (jeden tysiąc siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej.

UZASADNIENIE

Powódka W. P. prowadząca działalność gospodarczą pod firmą (...) w Z. wniosła o zakazanie pozwanemu E. K. podejmowania czynu nieuczciwej konkurencji polegającego na nakłanianiu innych osób do rozwiązania zawartych z W. P. umów najmu poprzez rozpowszechnianie nieprawdziwych i wprowadzających w błąd informacji o stanie prawnym i gospodarczym W. P. polegającego na informowaniu najemców powierzchni handlowej w budynku handlowo – usługowym wraz z parkingiem i niezbędną infrastrukturą na działkach nr (...) położonych w Z. realizowanego na podstawie ostatecznej decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 r. (...).

Jednocześnie domagała się zobowiązania E. K. do złożenia oświadczenia zawierającego przeprosiny za rozpowszechnianie nieprawdziwych i wprowadzających w błąd informacji dotyczących (...) w Z..

Ponadto wniosła o przyznanie przez pozwanego, że wyżej wskazane, rozpowszechniane przez pozwanego informacje, są nieprawdziwe. Domagała się aby przedmiotowe oświadczenie zostało opublikowane na koszt E. K. w lokalnej gazecie (...) w Ł. w najbliższym wydaniu od uprawomocnienia się wyroku w sprawie, na stronie pierwszej, czcionką wielkości nie mniejszej niż 12 punktów drukarskich, a także opublikowane na takich samych warunkach w Gazecie (...) oraz własnoręcznie podpisane przez E. K. i przesłane pocztą, przesyłką poleconą W. P. na adres ul. (...), (...)-(...) Z. w terminie 3 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku w sprawie oraz na tych samych warunkach spółce (...) S.A. w Ł. na adres ujawniony w rejestrze przedsiębiorców KRS.

Powódka żądała także zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kwoty 50.000 zł oraz 100.000 zł na rzecz Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina w W. i zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu w tym kosztów postępowania zabezpieczającego i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany E. K. wnosił o oddalenie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 14 lutego 2014 roku w punkcie I z akazał pozwanemu E. K. podejmowania czynu nieuczciwej konkurencji polegającego na rozpowszechnianiu nieprawdziwych i wprowadzających w błąd informacji w zakresie dotyczącym umów zawartych przez powódkę z najemcami powierzchni handlowej w budynku handlowo - usługowym wraz z parkingiem i niezbędną infrastrukturą na działkach nr (...) położonych w Z. realizowanym na podstawie ostatecznej decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 roku (...), jakoby:

- 1. spółka (...). D. i P. D. Sp. j. w W. wprowadzała w błąd mieszkańców Z. i okolic oraz najemców powierzchni handlowej w wyżej wymienianym budynku handlowo – usługowym;**
- 2. spółka (...). D. i P. D. Sp. j. w W. posługiwała się sfałszowaną dokumentacją budowlaną;**
- 3. spółka (...). D. i P. D. Sp. j. w W. manipulowała najemcami powierzchni handlowej wyżej wymienionego budynku handlowo – usługowego;**
- 4. inwestor realizując budynek handlowo - usługowy wraz z parkingiem i niezbędną infrastrukturą na działkach nr (...) położonych w Z. realizowanego na podstawie ostatecznej decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 roku (...) zamierzała zawierać umowy najmu lub je wykonywać z naruszeniem przepisów prawa,**
- 5. budynek handlowo - usługowy wraz parkingiem i niezbędną infrastrukturą na działkach nr (...) położonych w Z. realizowany na podstawie ostatecznej decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 roku (...) zagrożony jest katastrofą budowlaną,**
- 6. najemcy powierzchni handlowej w budynku handlowo - usługowym wraz parkingiem i niezbędną infrastrukturą na działkach nr (...) położonych w Z. realizowanego na podstawie**

ostatecznej decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 roku (...)nie zostali zaznajomieni z sytuacją prawną i faktyczną obiektu;

7. decyzja Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 r o k u o pozwoleniu na budowę i zatwierdzeniu projektu budowlanego obejmowała pozwolenie na wzniesienie budynku o powierzchni do 2 . 000 (dwóch tysięcy) metrów kwadratowych, a obiekt nie jest przeznaczony na działalność handlowo - usługową,

8. spółka (...). D. i P. D. Sp. j. w W. działa w sposób nie r zetelny.

N adto w punkcie II nakazał pozwanemu złożenie oświadczenia następującej treści:

„Przepraszam Panią W. P. za rozpowszechnianie nieprawdziwych i wprowadzających w błąd informacji dotyczących (...) w Z.. Oświadczam, iż nie jest prawdą, że spółka (...). D. Sp. j. w W. wprowadzała w błąd mieszkańców Z. i okolic oraz najemców powierzchni handlowej w budynku handlowo - usługowym wraz parkingiem i niezbędną infrastrukturą na działkach nr (...) położonych w Z. - realizowanego na podstawie ostatecznej decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 roku (...);

1. spółka (...). D. Sp. j. w W. posługiwała się sfałszowaną dokumentacją,

2. spółka (...). D. Sp. j. w W. manipulowała najemcami powierzchni handlowej w budynku handlowo - usługowym wraz parkingiem i niezbędną infrastrukturą na działkach nr (...) położonych w Z. realizowanego na podstawie ostatecznej decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 roku(...),

3. inwestor - realizujący budynek handlowo - usługowy wraz parkingiem i niezbędną infrastrukturą na działkach nr (...) położonych w Z. realizowanego na podstawie ostatecznej decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 roku (...) zamierzał zawierać umowy najmu lub je wykonywać z naruszeniem przepisów prawa,

4. budynek handlowo - usługowym wraz parkingiem i niezbędną infrastrukturą na działkach nr (...) położonych w Z. realizowanego na podstawie ostatecznej decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 roku (...) zagrożony jest katastrofą budowlaną,

5. najemcy powierzchni handlowej w budynku handlowo - usługowym wraz z parkingiem i niezbędną infrastrukturą na działkach nr (...) położonych w Z. realizowanego na podstawie ostatecznej decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 roku (...) nie zostali zaznajomieni z sytuacją prawną obiektu ,

6. decyzja Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 roku o pozwoleniu na budowę i zatwierdzeniu projektu budowlanego obejmowała pozwolenie na wzniesienie budynku o powierzchni do 2 . 000 (dwóch tysięcy) metrów kwadratowych , a obiekt nie jest przeznaczony na działalność handlowo - usługową, spółka (...). D. Sp. j." w W. działa w sposób nierzetelny”

i opublikowanie powyższego oświadczenia na koszt pozwanego w lokalnej gazecie (...)w Ł. oraz w lokalnym - (...) dodatku do (...)w terminie 21 od dnia uprawomocnienia się wyroku w sprawie oraz przesłanie powódce podpisanego przez pozwanego powyższego oświadczenia, przesyłką poleconą na adres ujawniony w rejestrze w terminie 21 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku w sprawie.

Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki W. P. kwotę 10.000 złotych (punkt III), z asądził od pozwanego E. K. na rzecz Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina w W. kwotę 15.000 złotych (punkt IV), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt V) oraz zasądził

od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.915 złotych tytułem zwrotu części kosztów sądowych oraz kwotę 2.550 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego (punkt VI) i nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa tytułem brakujących kosztów sądowych: od powoda kwotę 390,10 zł, zaś od pozwanego 79,90 zł.

U podstaw powyższego orzeczenia znalazły się następujące ustalenia faktyczne:

W. P. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) w Z.. Pozwany na dzień 19 czerwca 2012 r. był przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) w Z., której rozpoczęcie zarejestrowano 10 maja 2002 r..

Powódka na podstawie decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 r. rozpoczęła realizację inwestycji polegającą na budowie budynku handlowo – usługowego wraz z parkingiem i niezbędną infrastrukturą w Z. na działkach nr (...). Decyzja ta stała się ostateczna w dniu 8 października 2010 r.. Pierwotnie inwestycja określana była jako (...)lub (...), obecnie istnieje pod nazwą (...). Wcześniej w dniu 8 lipca 2010 roku Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego wydał opinię nr (...), zaś 31 lipca 2010 roku – burmistrz Miasta Z. wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach.

W dniu 26 lutego 2010 r. powódka zawarła z (...) W. D., P.D. Sp. j. w W. „Umowę o komercjalizację oraz doradztwo w zakresie zaplanowania optymalnego układu architektonicznego obiektu”, tj. na przygotowanie planu podziału i zagospodarowania powierzchni (...) przeznaczonej na cele handlowe, zaplanowanie i przeprowadzenie akcji marketingowej, zaoferowanie wynajmu powierzchni handlowej szerokiej grupie najemców, przygotowanie stosownych umów z najemcami oraz wspomaganie Wynajmującego aż do dnia zagospodarowania powierzchni przez najemcę lub najemców. (...) świadczyła usługi komercjalizacji na zasadzie wyłączności.

Współpraca W. P. ze spółką jawną (...) na podstawie ww. umowy zaowocowała podpisaniem przez dziewiętnaście podmiotów umów najmu z W. P. obejmujących powierzchnie handlowe w (...).

W dniu 14 czerwca 2012 r. do siedziby spółki (...), najemcy powierzchni w(...), wpłynęło pismo pochodzące od E. K. opatrzone datą 4 czerwca 2012 r. z nagłówkiem (...), w treści którego pozwany opisał szereg rzekomych nieprawidłowości i naruszeń prawa, jakich miałyby dopuścić się (...) i inwestor (...) przy realizacji inwestycji oraz zawieraniu i wykonaniu umów z najemcami. Wskazywał między innymi, że spółka (...) współpracuje z firmą budującą (...)w Z. i świadomie wprowadza w błąd mieszkańców Z. i okolic oraz przyszłych najemców oferując do wynajmu powierzchnię handlową której nie ma, gdyż inwestor otrzymał pozwolenie na budowę 2000 m2 powierzchni handlowej. (...) posługuje się sfałszowaną dokumentacją inwestycji. Realizowana inwestycja grozi katastrofą budowlaną.

Pisma tej samej treści doręczone zostały przez pozwanego także innym kontrahentom (...)

Najemcy po otrzymaniu pisma byli zorientowani, że dotyczy ono inwestycji realizowanej przez powódkę, gdyż (...) kojarzyli właśnie z W. P.. Pismo po dotarciu do kontrahentów powódki, z którymi podpisała umowy najmu powierzchni handlowej powodowało wątpliwości. Najemcy natychmiast zwracali się do niej o wyjaśnienia. Żądali obniżenia wpływu z czynszu o okres trzech miesięcy. Podjęte zostały przez powódkę działania celem uspokojenia najemców, a mianowicie z każdym zaniepokojonym kontrahentem dochodziło do spotkań i rozmów. Ponieważ pismo trafiło do prokuratury, zarządzona została kontrola budowy. Obiekt jest obecnie w fazie odbioru. Pismo pozwanego wywołało straty strony powodowej. Czynsz w umowach z najemcami został obniżony. Żadna umowa nie została rozwiązana.

W stosunku do inwestycji realizowanej przez powódkę (...) cofnięto zezwolenie na budowę, gdyż inspektor stwierdził samowolę budowlaną – odstępienie od projektu, a następnie w grudniu 2012 r. wydano decyzję o wznowieniu robót budowlanych, która została wydana z rygorem natychmiastowej wykonalności i roboty budowlane trwają.

Powódka upatrywała w zachowaniu pozwanego czynu nieuczciwej konkurencji stypizowanego w art. 12 i 14 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Pozwany wskazywał, że jest radnym od 13 lat. Inwestycją W. P. zaczął się interesować w trakcie budowy w 2012 r. Projekt widział na stronie internetowej (...) ale się z nim nie zapoznawał. Zeznał, że słyszał od Burmistrza Miasta Z., że powstaje budowla, która nie powinna powstawać. Przyznał, że nie sprawdzał tych informacji, bo nie ma do tego uprawnień. Potwierdził, że powiadomił o nich organy i konkretne osoby zainteresowane. Jego zdaniem powiadomieni powinni sprawdzić, czy wszystko jest w porządku.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Sąd Okręgowy stwierdził, że zastosowanie w niniejszej sprawie znajduje ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji - zwana dalej ZnkU (Dz. U. Nr 153, poz. 1503 ze zm.). Zdaniem Sądu analiza pisma skierowanego przez pozwanego do kontrahentów powódki prowadziła do przyjęcia, że dopuścił się on czynów nieuczciwej konkurencji w postaci rozpowszechniania nieprawdziwych i wprowadzających w błąd informacji dotyczących powódki, a dokładnie inwestycji przez powódkę realizowanej. Niektóre z zarzutów miały charakter pomówień (np. posługiwanie się fałszywą dokumentacją).

W ocenie Sądu Okręgowego podstawą prawną żądania powódki nie mogły być art. 12 i 14 ustawy, lecz art. 3 ustawy. Sąd Okręgowy uznał, że pismo skierowane przez pozwanego zawierało takie zarzuty, które niewątpliwie wzbudziły zaniepokojenie u kontrahentów powódki. Natomiast pozwany, jak wynika to z jego zeznań w żaden sposób nie zweryfikował zarzutów umieszczonych w piśmie kierowanym do prokuratury i kontrahentów powódki przed ich rozpowszechnieniem. Natomiast fakt, że pozwany skierował owo pismo zawierające niesprawdzone informacje (pochodzące tylko z internetu) do najemców lokali, osób których nie widział, wzbudzając tym samym u nich obawę o bezpieczeństwo związanych z powódką kontraktów i jednocześnie tym samym działał przeciwko interesom powódki, należało zdaniem Sądu Okręgowego uznać w świetle art. 3 ZnkU za czyn nieuczciwej konkurencji.

Działanie to w ocenie Sądu zagrażało interesom W. P.. Najemcy powierzchni handlowej w (...) zeznający w charakterze świadków wskazywali, że po przeczytaniu pisma wzbudziło ono u nich zaniepokojenie i wątpliwości odnośnie uczciwości inwestora, z którym zawarli umowy najmu. Działanie pozwanego naraziło też powódkę na wystąpienie szkody w postaci zagrożenia utraty kontrahentów. Powódka, aby zatrzymać najemców powierzchni handlowej, z którymi były już podpisane umowy musiała prowadzić rozmowy wyjaśniające, renegecjonować podpisane kontrakty a w niektórych przypadkach nawet obniżyć czynsz za najmowanie powierzchni handlowych w (...).

Uwadze Sądu nie uszła okoliczność, że przez chwilę była wstrzymana budowa inwestycji, były zarzuty dotyczące niezgodności budowli z projektem, ale ostatecznie inwestycja została zakończona. Istotnym w sprawie pozostaje, iż na datę rozsyłania przez pozwanego pisma z czerwca 2012 r. nie było stwierdzonych takich naruszeń o których w piśmie z 5 czerwca 2012 r. mówił pozwany, nie było więc podstaw do ferowania takich zarzutów. Istotnym ponadto pozostaje, że w stosunku do powódki nie przedstawiono zarzutu popełnienia tych czynów, opisanych w piśmie z 5 czerwca 2012 roku, który są obwarowane sankcją karną. W ocenie Sądu bez większego znaczenia dla oceny zachowania pozwanego pozostaje kwestia zaskarżania decyzji administracyjnych jakie były wydawane w sprawie przedmiotowej inwestycji.

Ponadto Sąd Okręgowy zauważył, że, w przedmiotowym piśmie nie zostało wprost wymienione imię i nazwisko powódki, ale był wymieniony z nazwiska J. P. - jej mąż. Zdaniem Sądu użycie w piśmie przez pozwanego nazwiska męża powódki, które jest tożsame z nazwiskiem powódki i wskazanie inwestycji, którą powódka realizuje na terenie Z., z którą jest utożsamiana tj. (...) umożliwiło osobom do których pismo zostało skierowane bez problemu zidentyfikować osobę której dobra osobiste przedmiotowe pismo naruszało.

Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji uwzględnił żądanie powódki i w punkcie I wyroku na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy wymienił czyny, których pozwany się dopuścił względem powódki i zobowiązał go do ich zaniechania. Jednocześnie Sąd zobowiązał pozwanego do przeproszenia powódki w sposób określony w żądaniu, z tą zmianą, że zobowiązał do zamieszczenia oświadczenia zawierającego przeprosiny za rozpowszechnianie nieprawdziwych i

wprowadzających w błąd informacji dotyczących (...) w Z. oraz oświadczenie wskazujące, jakie konkretne zarzuty kierowane przez pozwanego do powódki są nieprawdą (punkt II wyroku).

Jednocześnie Sąd ustalił 21 - dniowy termin do zamieszczenia wskazanego wyżej oświadczenia w prasie oraz wysłania go powódce. Pozostawił do decyzji pozwanego jaką czcionką i na której stronie przedmiotowe oświadczenie ma zostać opublikowane w (...) w Ł. oraz w lokalnym - (...) dodatku do (...).

Sąd nie miał wątpliwości że działanie pozwanego stanowiło również naruszenie dóbr osobistych powódki jako przedsiębiorcy. W przedmiotowej sprawie zdaniem Sądu takim dobrem naruszonym działaniem pozwanego jest niewątpliwie renoma elementu firmy tj. nazwisko (...), dobre imię, prawo do klienteli rozumiane jako prawo do normalnych relacji z grupą podmiotów, która w wyniku działań osoby prawnej stała się punktem odniesienia w stosunku do jej aktywności oraz zakłócenie czerpania zysku z prowadzonej działalności gospodarczej.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe wytyczne orzekł wobec pozwanego zgodnie z art. 24 § 2 k.c. zadośćuczynienie, którego kwotę Sąd obniżył do wysokości 10.000 zł (punkt III wyroku), uznając że wysokość ta jest adekwatna do naruszonego dobra rozmiaru naruszenia oraz uwzględnia całokształt okoliczności, również zachowanie pozwanego, który po wysłaniu pisma nie podejmował żadnych innych działań na szkodę powódki.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 6 ZnkU w razie dokonania czynu nieuczciwej konkurencji, przedsiębiorca którego interes został zagrożony lub naruszony może żądać zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny – jeśli czyn nieuczciwej konkurencji był zawiniony. W przedmiotowej sprawie Sąd skorygował kwotę zasądzoną na podstawie art. 18 ust.1 pkt 6 ZnkU na Narodowy Instytut Fryderyka Chopina w W. obniżając ją do kwoty 15.000 zł. Zdaniem Sądu kwota ta jest adekwatna do stopnia szkodliwości działania pozwanego, nieumyślnego charakteru zawinienia w formie co najmniej niedbalstwa. Należałoby bowiem przyjąć, że pozwany co najmniej przewidywał możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz przypuszczał, że da się go uniknąć. Stąd też zasądzono jak w kwocie wyżej.

W pozostałym zakresie oddalono powództwo.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 kpc, dokonując ich stosunkowego rozliczenia w zakresie roszczeń majątkowych w stosunku 20%/100% (roszczenie z pkt 3 pozwu) i 15%/100% (roszczenie z pkt 4 pozwu) i art.98 k.p.c. uwzględniającego co do zasady roszczenia niemajątkowe.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 14 lutego 2014 roku wniósł pozwany E. K., który zaskarżył powyższy wyrok w części tj. co do pkt. I ppkt. od 1) do 8). pkt.II ppkt. od 1) do pkt. IV zasądzającego od pozwanego na rzecz powódki W. P. kwotę 10 000 zł. Ł Ul. V i VI zaskarżonego wyroku. Wyrokowi temu zarzucił:

1. naruszenie prawa procesowego - art. 233 §1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c., poprzez aprioryczne przyjęcie, bez wszechstronnej i obiektywnej analizy zebranych w sprawie dowodów, iż zdarzenie kwalifikowane jako czyn nieuczciwej konkurencji (wysłanie pisma datowanego na dzień 04.06.2012r.) w rozumieniu art. 3 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, było działaniem pozwanego podejmowanym w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą,

2. naruszenie prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny sędziowskiej, co do treści pisma pozwanego datowanego na dzień 04.06.2012r. i wysłanego do najemców lokali,

3. naruszenie prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c., 232 k.p.c. oraz 6 k.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny sędziowskiej i uznanie, że roszczenie powódki zostało udowodnione, co pozwoliło na dokonanie przyjętych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych;

4. naruszenie prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny sędziowskiej, co do treści pisma pozwanego datowanego na dzień 04.06.2012 r. i wysłanego do najemców lokali, w kontekście oceny naruszenia dóbr osobistych W. P., działającej jako przedsiębiorca, w sytuacji gdy zgromadzone dowody, w postaci orzeczeń administracyjnych, a także nieprawomocne orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z dnia 14 lutego 2014r., sygn. II SA/Bk 1114/13 i poczynione tam ustaleń faktyczne, wskazują na istnienie nieprawidłowości prowadzonej inwestycji z dokumentacją budowlaną, również w zakresie powierzchni handlowej;

5. sprzeczność poczynionych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, w postaci orzeczeń administracyjnych,;

6. naruszenie prawa materialnego - art. 18 ust.1 pkt.1 u.z.n.k., poprzez orzeczenie wobec pozwanego zakazu podejmowania czynu nieuczciwej konkurencji, polegającego na zakazie rozpowszechniania nieprawdziwych i wprowadzających w błąd informacji, szczegółowo opisanych w pkt. I od 1 do 8 komparycji wyroku, podczas gdy nie dotyczą one pozwanego, lecz spółki (...) i są tożsame z treścią wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku VII Wydział Gospodarczy z dnia 14.02.2014r., sygn. akt VII GC 192/12, prowadzonego z powództwa spółki (...). D. i P. D. sp.j. z siedzibą w W.,

7. naruszenie prawa procesowego - art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 18 ust. 1 u.z.n.k., poprzez orzeczenie wobec pozwanego zakazu podejmowania czynu nieuczciwej konkurencji, podczas gdy w chwili obecnej - na skutek wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z dnia 14 lutego 2014r., sygn. II SA/Bk 1114/13 i poczynionych tam ustaleń faktycznych, uchylono decyzję (...) z dn. 18.07.2013r. (...)zawierającą zamienny projekt budowlany i udzielającą inwestorowi (powódce) pozwolenia na wznowienie robót budowlanych, co stoi w sprzeczności z treścią orzeczenia;

8. naruszenie prawa procesowego - art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 18 ust.1 pkt. 3 u.z.n.k. oraz art. 24 § 1 k.c., poprzez zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia o treści wskazanej w pkt. II pkt. od 1 do 8 wyroku i opublikowanie oświadczenia w sposób tam wskazany, podczas gdy treść wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z dnia 14 lutego 2014r., sygn. II SA/Bk 1114/13 i poczynione tam ustalenia faktyczne, stoją w sprzeczności z treścią orzeczonego obowiązku.

Niezależnie od powyższych zarzutów pozwany podniósł:

1. naruszenie prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 18 ust. 1 pkt. 6 u.z.n.k., poprzez uznanie zasadności roszczenia powódki, w zakresie zasądzonej kwoty 15 000 zł, w szczególności gdy:

- uznano zasadność roszczeń wskazanych w art. 18 ust. 1 pkt. 1 i 3 u.z.n.k., co czyni, iż uznanie zasadności roszczenia zapłaty określonej sumy na cel społeczny - jest nadmierne,

- uznano nieumyślny charakter zawinienia w formie co najmniej niedbalstwa, co pozwala na przyjęcie, iż uwzględnienie żądania powódki w tym zakresie, nie jest adekwatne do stopnia zawinienia i nie uzasadnia uwzględnienia zgłoszonego roszczenia w tym zakresie, które ma charakter prewencyjno – represyjny,

- zgromadzona dokumentacja projektowo - budowlana oraz treść wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z dnia 14 lutego 2014r., sygn. II SA/Bk 1114/13 i poczynione tam ustalenia faktyczne, w tym m.in. potwierdzenie uchybień, podniesionych przez pozwanego w piśmie z dn.

04.06.2012r.. co winno mieć wpływ na ocenę działania pozwanego w kontekście zasad współzycia społecznego, społecznej szkodliwości i interesu publicznego;

- wysokość zasądzonej z tego tytułu kwoty nie uwzględnia obecnej sytuacji materialnej i życiowej pozwanego;

2. naruszenie prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., poprzez uznanie zasadności roszczenia powódki, w zakresie zasądzenie kwoty 10.000 zł, tytułem zadośćuczynienia, bez uwzględnienia stopnia zawinienia, bez uwzględnienia, że sformułowane zarzuty, znalazły potwierdzenie w wydanych przez organy administracji orzeczeniach.

Mając powyższe na względzie pozwany, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów postępowania odwoławczego ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji;

Nadto wniósł o dopuszczenie dowodów z wyroku i akt postępowania Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z dnia 14 lutego 2014r., sygn. II SA/Bk 1114/13 na okoliczność wykazania prawdziwości twierdzeń pozwanego wskazanych w piśmie z dnia 04.06.2012r wskazując, że powyższe orzeczenia zostały wydane już po zamknięciu rozprawy i wyrokowaniu, zaś pozwany nie mógł powołać się na zgromadzone tam dowody, albowiem nie był stroną postępowania sądoadministracyjnego, tym samym nie mógł zgłosić wniosków dowodowych, w przeciwieństwie do strony powodowej, która czynnie uczestniczyła w postępowaniu, składała wnioski dowodowe, na które powołuje się Sąd w pisemnym uzasadnieniu.

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja pozwanego zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie dokonał w zasadzie prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny aprobuje i uznaje za własne z tym, że wyciągnął z ich analizy niewłaściwe wnioski.

W sprawie bezspornym było, że powódka W. P. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) w Z.. Na podstawie decyzji Starosty (...) nr (...) z dnia 23 września 2010 r. rozpoczęła realizację inwestycji polegającej na budowie budynku handlowo – usługowego wraz z parkingiem i niezbędną infrastrukturą w Z. na działkach nr (...) pod nazwą (...) (uprzednio (...) lub (...)). W dniu 26 lutego 2010 r. powódka zawarła z (...)w W. Umowę o komercjalizację i doradztwo w zakresie planowania optymalnego układu architektonicznego obiektu, w tym przygotowanie planu podziału i zagospodarowania powierzchni (...) przeznaczonej na cele handlowe, zaplanowanie i przeprowadzenie akcji marketingowej, zaoferowanie wynajmu powierzchni handlowej szerokiej grupie najemców, przygotowanie stosownych umów z najemcami oraz wspomaganie Wynajmującego aż do dnia zagospodarowania powierzchni przez Najemcę lub Najemców (umowa k. 44-49 akt XX GCo 157/12 Sądu Okręgowego w Warszawie).

W ramach współpracy powódki ze spółką jawną (...) powódka podpisała szereg umów najmu obejmujących powierzchnie handlowe w (...) (umowy k. 60-69, 90-101, 145-159, 204-217, 218-231, 232-245, 246-257, 258-272, 258-272, 273-307 akt XX GCo 157/12 Sądu Okręgowego w Warszawie).

W dniu 14 czerwca 2012 roku do spółki (...), a następnie do innych kontrahentów (...), wpłynęło pismo pochodzące od E. K. (podpisane imieniem i nazwiskiem pozwanego, nieczytelnym podpisem z adnotacją Radny pow. Z.) zawierające zwrócenie się do Prokuratury o „zapobiegawcze zbadanie” działalności firmy (...), opatrzone datą 4 czerwca 2012 roku, z nagłówkiem (...). Z ww. pisma wynikało, że ww. Firma współpracuje z (...) firmą (...), budującego (...) w Z. przy ulicy (...) o powierzchni 12 000 m⁽²⁾, świadomie wprowadza w błąd mieszkańców Z. i okolic, oraz przyszłych najemców oferując do wynajmu powierzchnię handlową, której nie ma i nie będzie miała zgodnie z prawem, gdyż inwestor

otrzymał pozwolenie na budowę 2 000 m⁽⁽²⁾⁾ pow. handlowej, a oferuje ponad 400% więcej. Wskazywał, że istnieje podejrzenie, że (...) posługuje się sfałszowaną dokumentacją budowlaną, nie okazując prawomocnego pozwolenia na budowę wydanego przez Starostwo Powiatowe w Z., najemcy nie zostali zaznajomieni z sytuacją prawną i faktyczną obiektu. Wskazywał także m.in., że jest podejrzenie, że inwestor wybuduje obiekt zgodnie z pozwoleniem, a następnie wprowadzi najemców na dziko do obiektu, nie mając takiego przeznaczenia, z czym będzie wiązało się bezpieczeństwo ludzi może dojść do katastrofy budowlanej, łamie prawo, wprowadza w błąd przyszłych użytkowników informując, że Z. i okolice to 60 000 mieszkańców, podczas gdy Z. to ok. 19 000 mieszkańców, pozostałych kilka tysięcy jest poza Z. na emigracji (pismo k. 356-357 akt XX GCo 157/12 Sądu Okręgowego w Warszawie).

Bezspornym było, że ww. pismo trafiło do Prokuratury, została zarządzona kontrola budowy, najemcy zażądali wyjaśnień od powódki lecz żaden z nich nie rozwiązał z nią umowy. Z twierdzeń powódki wynikało, że ww. pismo wywołało straty, czynsz w umowach został obniżony.

Z treści art. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 16 kwietnia 1993 r (Dz. U. Nr 47, poz. 211 ze zm.) wynika, że ww. ustawa reguluje zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji w działalności gospodarczej, w szczególności produkcji przemysłowej i rolnej, budownictwie, handlu i usługach – w interesie publicznym, przedsiębiorców oraz klientów. Nie ulega wątpliwości, że przedmiotem ochrony ZnkU są interesy gospodarcze uczestników obrotu gospodarczego przez czyny sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami. Należy w pełni podzielić prezentowany w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia pogląd Sądu pierwszej instancji, iż przepis art. 1 ww. ustawy określa jej cel, wskazując, że chodzi w niej o wyeliminowanie nieuczciwych praktyk w działalności gospodarczej, które stanowią nadużycie konkurencji i prowadzą do jej deformacji i zafałszowania.

Sąd Okręgowy wskazywał, że Powódka jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia wskazywała art. 12 ust. 2 i art. 14 ZnkU, jednakże po szczegółowej analizie pisma sformułowanego przez powoda z dnia 4 czerwca 2012 roku, doszedł do wniosku, iż wskazane przez powódkę podstawy nie pozwalały przypisać pozwanemu czynów nieuczciwej konkurencji polegających na rozpowszechnianiu nieprawdziwych i wprowadzających w błąd informacji dotyczących realizowanej przez powódkę inwestycji albowiem w działaniu pozwanego Sąd pierwszej instancji nie dopatrył się winy umyślnej. Stwierdził jednak, że mimo niemożliwości zastosowania dyspozycji art. 12 i 14 ZnkU w przedmiotowej sprawie, rozpowszechnianie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości należy także do kategorii czynów zabronionych przez art. 3 ZnkU, o ile tylko można wykazać zagrożenie lub naruszenie interesu innego przedsiębiorcy lub klienta. Prawidłowo przy tym wskazywał, że cytowany art. 3 ZnkU nakazuje uznawać za czyn nieuczciwej konkurencji działanie lub zaniechanie podjęte w związku z działalnością gospodarczą, będące szkodliwym, ponieważ zagraża lub narusza interesy innego przedsiębiorcy lub klienta, jeśli jednocześnie jest bezprawne, jako sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami.

Należało podzielić stanowiskiem Sądu Okręgowego, że określone zachowania noszące znamiona czynów konkurencyjnych powinny być najpierw zbadane, jak prawidłowo przyjął Sąd pierwszej instancji w świetle przesłanek określonych w art. 5-17 ZnkU, gdzie owe czyny zostały stypizowane, a następnie poddać je ocenie według przesłanek określonych w art. 3 ww. ustawy. Nie ulega bowiem przy tym wątpliwości, że uznanie konkretnego czynu za akt nieuczciwej konkurencji wymaga ustalenia na czym określone działanie polegało oraz zakwalifikowania go pod względem prawnym.

Zdaniem Sądu Okręgowego z uwagi na fakt, że pozwany skierował owo pismo zawierające niesprawdzone informacje (pochodzące tylko z Internetu) do najemców lokali, wzbudzając tym samym u nich obawę o bezpieczeństwo związanych z powódką kontraktów i jednocześnie tym samym działał przeciwko interesom powódki, należało uznać jego działanie w świetle art. 3 ZnkU za czyn nieuczciwej konkurencji. Wywodził, że takie działanie pozwanego nie może znajdować aprobaty, nawet wobec jego usprawiedliwień, że działał dla dobra społecznego w ramach pełnionej funkcji radnego.

Z powyższym stanowiskiem jednak w ocenie Sądu Apelacyjnego nie można było w okolicznościach niniejszej sprawy się zgodzić. Bezspornym było, że pozwany w dniu 4 czerwca 2012 roku posiadał status przedsiębiorcy albowiem

w tej dacie był wpisany do ewidencji działalności gospodarczej jako E. K. – (...) z określeniem przedmiotu wykonywanej działalności: Wynajem nieruchomości na własny rachunek. Budownictwo (zaświadczenie k. 51 akt). Bezsprzeczne było również, że w tym czasie był radnym Powiatu (...) i w toku postępowania w niniejszej sprawie konsekwentnie twierdził, że przedmiotowe pismo z dnia 4 czerwca 2012 r. wysłał jako radny powiatu oraz mieszkaniec Z. zaniepokojony nieprawidłowościami w realizacji inwestycji – budowy (...) realizowanej przez męża powódki J. P., w związku z powzięciem ogólnodostępnej wiadomości (Internet), że inwestycja nie jest prowadzona zgodnie z wydanym pozwoleniem na budowę.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, powódka w niniejszej sprawie nie wykazała jednak, aby działanie E. K., polegające na wystosowaniu pisma z dnia 4 czerwca 2012 roku do Prokuratury Rejonowej w (...) oraz ww. najemców powierzchni handlowej w obiekcie realizowanym przez powódkę zostało podjęte przez pozwanego w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą co jest niezbędną przesłanką do potraktowania jego działania jako czynu nieuczciwej konkurencji. Należy bowiem stanowczo podkreślić, że powódka w niniejszej sprawie powołała się jedynie na fakt prowadzenia przez E. K. działalności gospodarczej, natomiast nie wykazała, aby to konkretne zachowanie pozostawało w związku z prowadzeniem przez pozwanego tej działalności i stanowiło działanie konkurencyjne wobec powódki, której w ww. piśmie nie przywołuje, nie wymienia jej danych, ani nazwy jej firmy, natomiast obok swojego nazwiska zamieszcza adnotację (...).

W ocenie Sądu Apelacyjnego w okolicznościach niniejszej sprawy, działanie pozwanego należało potraktować jako przejaw realizacji prawa podmiotowego nie związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej. Obowiązkiem bowiem każdego obywatela, a co za tym idzie i radnego (co akcentuje pozwany w szczególności) jest sygnalizowanie właściwym organom dostrzeżonych nieprawidłowości, w tym również w zakresie działalności inwestycyjnej. Gdyby przyjąć takie rozumowanie jak przyjął Sąd Okręgowy to spełnienie takiego obowiązku w przypadku osób związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej byłoby w sposób nieuprawniony ograniczone. Nie jest też powiedziane, że informacje, które są kierowane do organów ścigania, w tym prokuratury muszą być „sprawdzone”, a jeżeli tak to w jakim stopniu, zważywszy, że często są to stany dla oceny, których niezbędne są wiadomości specjalne, tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zważywszy, że postępowania administracyjne w sprawie budowy(...) trwają już prawie dwa lata, w trakcie, których stwierdzono odstępstwa od projektu budowlanego, które ciągle są oceniane w kontekście obowiązujących przepisów prawa – pozwanemu nie można zarzucić, że świadomie rozpowszechniał treści odnoszące się do przebiegu budowy (...), które ewidentnie są sprzeczne z prawem, zupełnie dowolne i nie poparte żadnymi dowodami, zważywszy, że w sporządzonym piśmie wyraźnie stwierdził, że są to podejrzenia, które powinny być sprawdzone.

Z przeprowadzonych przed Sądem Apelacyjnym dowodów na okoliczność przebiegu inwestycji (...) w Z. z dokumentów w postaci wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. z dnia 14 kwietnia 2014 roku w sprawie (...) SA/BK (...) wraz z jego pisemnym uzasadnieniem oraz decyzji (...) Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w B. z dnia 14 kwietnia 2014 roku (k. 390-403 akt) wynika, że decyzja o pozwoleniu na użytkowanie budynku handlowo – usługowego oraz w przedmiocie zatwierdzenia projektu budowlanego zamiennego tegoż budynku zostały uchylone, a w ich uzasadnieniu wskazano m.in., że w zgromadzonej dokumentacji istniały bardzo poważne rozbieżności dotyczące powierzchni sprzedaży (czy przekracza 2 000 m kw.) i nie została wyjaśniona ich przyczyna.

Z uwagi na powyższe oraz fakt, że w ww. piśmie nie wymieniono ani danych powódki, ani nazwy jej firmy pod którą prowadzi ona działalność gospodarczą - brak było jednoznacznych dowodów na to, że pozwany rozpowszechniając sformułowane przez siebie pismo i to w bardzo ograniczonym kręgu odbiorców (wybrani najemcy powierzchni handlowych budowanego obiektu (...)), działał jako przedsiębiorca, a zatem podejmował działania konkurencyjne wobec powódki jako przedsiębiorcy, a nie jak twierdzi pozwany wykonywał swoje prawo podmiotowe – składał zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa właściwemu organowi, o czym jednocześnie informował zainteresowane podmioty, a więc działał zgodnie z prawem.

Podkreślenia przy tym wymaga, że ww. pismo pozwanego nie wpłynęło na współpracę najemców z powódką, żadna umowa z tego powodu nie została rozwiązana, zażądano dodatkowych wyjaśnień na czym poprzestano (zeznania świadka M. C., M. R., K. K., Z. M. k. 289-290v akt). Stąd brak było wbrew odmiennemu stanowisku Sądu pierwszej instancji dowodów na to, aby ww. pismo spowodowało naruszenie dóbr osobistych powódki jako przedsiębiorcy - renomy elementu firmy tj. nazwiska (...), dobrego imienia, prawa do klientów rozumianego jako prawo do normalnych relacji z grupą podmiotów, które w wyniku działań osoby prawnej stały się punktem odniesienia w stosunku do jej aktywności oraz zakłócenie czerpania zysku z prowadzonej działalności gospodarczej. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w związku z powyższym nie zasługiwało na uwzględnienie żądanie powódki zasądzenia na jej rzecz także kwoty 10 000 złotych tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c. W ocenie Sądu Apelacyjnego zważywszy bowiem na brak stanowczości większości wyrażanych w piśmie z dnia 4 czerwca 2012 roku przez E. K. ocen (poprzedzenie zwrotem - „istnieje podejrzenie”) oraz zawarcie kwestionowanych przez powódkę sformułowań w uzasadnieniu pisma sprawia, że nie mają one charakteru bezprawnego i stanowią przejaw działań podjętych w ramach istniejącego porządku prawnego.

W tym stanie rzeczy, uznając apelację za uzasadnioną, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono w myśl art. 98 i 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania w sprawie.